

Vloga AUKN je lahko bila le ohranjanje lastništva

Alja Markovič Čas *Vladni poseg v zakon je po svoje razumljiv, a ni pravi – Agencija ni več neodvisen organ*

LJUBLJANA – Svet Agencije za upravljanje kapitalskih naložb (AUKN) je imel v četrtek zadnje sejo v okviru sedanjih pristojnosti. Vlada je s spremembami zakona njemu in agenciji namreč odvzela večino dosedanjih nalog. Pogovarjali smo se s predsednico sveta AUKN Aljo Markovič Čas.

MAJA GRGIČ

Novela zakona o upravljanju kapitalskih naložb je svetu agencije odvzela vse dosedanje funkcije razen imenovanja akreditacijske komisije in sprejemanja kodeksa upravljanja. Kako v svetu gledate na to? Je obstoj sveta sploh še smiseln?

Glede na pristojnosti, ki jih še imamo, se seveda postavlja vprašanje smiselnosti našega nadaljnjega obstoja. Sestavo akreditacijske komisije smo pred kratkim spremenili, kodeks pa je bil eden prvih sprejetih dokumentov, zato trenutno ne vidim potrebe po sestajanju sveta. Vsekakor bomo maja, ko bo državni zbor obravnaval letno poročilo AUKN, predstavili naše dosedanje delo. Ne glede na vse težave, s katerimi se AUKN srečuje, smo pri upravljanju državnega premoženja naredili velik korak naprej. Pri tem moram poudariti sprejetje strategije upravljanja. Naj ob tem odgovorim na očitke nekaterih medijev, da svet ni sprejel strategije. To ni res, saj smo jo sprejeli na junijski seji lansko leto in jo v skladu z zakonskim rokom tudi posredovali vladi. Vlada strategije ni sprejela in je ni posredovala v državni zbor. Strategija upravljanja je izjemen dokument, v katerem je prvič v zgodovini Slovenije na enem mestu pregledno zbrano vse o državnem premoženju. Ker se vlada do strategije ni opredelila, tudi AUKN ni imel usmeritve, kako razpolagati z državnim premoženjem, in to je tudi največja težava agencije. Zato sedanjo novelo zakona tudi razumem v tem smislu. Dosedanje pristojnosti agencije so bile velike in nekako

se zdi logično, da je vlada do sprejetja strategije iskala vmesno pot, žal le rešitev ni prava.

Javnost poseg v zakon dojema kot jemanje pristojnosti in samostojnosti agencije. Vi to razumete enako?

Kar zadeva razpolaganje z naložbami, je poteza vlade razumljiva, glede na to, da strategija ni sprejeta. Vendar je žal ta novela korak nazaj. Dosegli smo raven, ki smo jo že imeli pred ustanovitvijo AUKN, saj je za izvrševanje pravic države kot delničarja potrebno soglasje pristojnega ministrstva in vlade. S tega vidika agencija ni več neodvisen organ. Prepričana sem, da bi enak rezultat, a skladen z načeli OECD, lahko dosegli, če bi vlada najprej sprejela strategijo.

Prav to, da ni strategije, je finančni minister Janez Šušteršič navedel kot ključni razlog za poseg v ta zakon, hkrati pa je agenciji očital, da tega dokumenta, potem ko ga prejšnja vlada ni potrdila, ni izboljšala niti po zamenjavi oblasti ne. Vas je kdo iz sedanje vlade pozval k predložitvi te strategije ali k spremembam?

Ne, nihče nas ni pozval. Ne dvomim, da je prejšnja vlada sedanji predala posle, med katere spada tudi nesprejeta strategija. Ker ima gotovo vsaka vlada svoj koncept upravljanja državnega premoženja, je pripravljeni dokument lahko dobro izhodišče za nadaljnjo razpravo ali za sprejetje drugačne strategije. V njem je pregledno zbrano vse o državnem premoženju, vlada pa se mora odločiti, kaj je strateško pomembno in kaj lahko prodaja. To je vsekakor odločitev vlade, AUKN ali pa kakršnakoli njena drugačna organizacijska oblika je le operativni organ, ki to premoženje upravlja. Pri tem je pomembno, da so te funkcije ločene od vlade.

Kdo pa bo po vašem mnenju zdaj pripravil to strategijo agencija ali ministrstvo za finance?

Glede tega še nimamo informacij. Ključno se mi zdi, da se to zgodi čim prej. Sedanja strategija je bila

pripravljena na podlagi sektorskih politik, že v prejšnji vladi pa so bili pogledi na to strategijo različni: eni so hoteli več prodati, drugi so zagovarjali državno lastništvo.

Se vam ne zdi, da je agencija tudi s svojimi preteklimi dejanji vladi dala nekakšen povod za poseg v pristojnosti? Minister Šušteršič se je, denimo, skliceval na zaplet z dokapitalizacijo NKBM in celotisti, ki nasprotujejo tem spremembam, priznavajo, da se AUKN ni najbolj izkazal.

AUKN moram braniti. Kot veste, smo začeli tako rekoč z ničle. V enem letu smo sestavili vsebino in formo: uveljavili smo temeljna načela OECD, pripravili merila za imenovanje v nadzorne svete, sprejeli smo kodeks upravljanja in sprejeli tudi strategijo ... Prepričana sem, da je to velik uspeh. Bilo je sicer izvedenih nekaj potez, ki nekaterim niso bile všeč, vendar se je treba zavedati, da je bila ob pomanjkanju strategije vloga AUKN v tem času lahko le ohranitev večinskega državnega lastništva. In v NKBM je agencija s svojo potezo ohranila večinsko lastništvo države.

Ampak to ni bil namen ustanovitve agencije.

Vendar dokler vlada ne pove, kakšna je strategija, ni pravne podlage, da bi se o tem lahko odločali. In tukaj vidim rakavo rano nekaterih potez, ki so razburile javnost.

Vendar je tudi ohranjanje statusa quo lahko škodljivo.

V NKBM smo ohranili večinski delež države. V tej banki je veliko nepravilnosti, ki se rešujejo, in vprašanje je, kaj bi bilo, če v njej država ne bi obdržala večinskega deleža. Še vedno menim, da je bila to v danem trenutku edina mogoča poteza, vlada bo odločila, kaj namerava z NKBM storiti v prihodnje.

Že dosedanja ureditev zakona operativno ni bila najboljše, saj je uprava agencije za vse skupščinske odločitve potrebovala soglasje sveta. Vemo pa, da se predlogi

Stran / Page: 3

Doseg / Reach: 130000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 757 cm²

2 / 2

teh sklepov lahko spreminjajo tudi na sami skupščini. Kako bo to po vašem mnenju delovalo po novem, ko bo takšna soglasja izdajala vlada, ki za sprejetje odločitev potrebuje precej več časa?

Na AUKN smo imeli doslej dvo-stopenjsko odločanje. Strinjam se, da se je treba pri izvrševanju glasovalnih pravic odzivati hitro, saj so roki po zakonu o gospodarskih družbah kratki, na skupščinah se lahko vlagajo nasprotni predlogi. Kot svet smo bili ves čas dostopni po elektronski pošti in smo nekatere stvari reševali s korespondenčnimi sejami. Vlada utegne imeti pri tem operativne težave. Pri razpolaganju najbrž ne bo težav. Večji problem se mi zdi pri imenovanju nadzornih svetov, kjer je časovni dejavnik zelo pomemben. Vprašanje je tudi, ali bo vlada upoštevala vsa merila, ki smo jih postavili za izbiro kandidatov v nadzorne svete, in akreditacijsko komisijo. Prav tako ni jasno, kaj bo, če neki kandidat, ki ga bo AUKN predlagal, vladi ne bo ustrezal, in kako se bo ta postopek potem časovno izvajal.

Vlada je napovedala, da bo v nekaj mesecih pripravila celovito rešitev upravljanja državnega premoženja, ki se bo, kot kaže, razvijala v smeri združevanja državnih upravljavcev. Je takšna rešitev smiselna?

Že pred prevzemom te funkcije sem ugotovila, da je to problem in da bi bilo treba na skupni imenovalec spraviti Kad, Sod, DSU, PDP in AUKN. Pri tem bo treba upoštevati, da ima Kad portfeljske naložbe in Sod obveznosti, ki izhajajo iz denacionalizacije. Osnova je različna, zato tega premoženja najbrž ne bo mogoče kar »vreči v skupno vrečo«, ampak bo treba upoštevati posebnosti vsake od njih. Gotovo pa je smiselno imeti skupen pregled nad premoženjem države, ne glede na to, ali gre za posredno ali neposredno lastništvo.

Vprašanje je, ali bo vlada upoštevala vsa merila, ki smo jih postavili za izbiro kandidatov v nadzorne svete.

Alja Markovič Čas: V NKBM je agencija s svojo potezo ohranila večinsko lastništvo države.